

Codes of Conduct – Retningslinjer for norske misjonsorganisasjoner med internasjonalt engasjement



Innledning

I løpet av de siste tiår har både misjonens kontekst og misjonens arbeidsformer endret seg radikalt. Dette er bakgrunnen for at NORME har utarbeidet følgende enkle Codes of Conduct for misjonsorganisasjoner og misjonærer.

Holdninger og relasjoner

Et kristent menneskesyn

Misjonsorganisasjonene har et menneskesyn basert på Bibelens budskap som basis for sitt arbeid. Menneskets verdi er gitt utenfra – fra Gud – og er derfor uavhengig av egenskaper, ferdigheter, kultur, rase, kjønn eller alder. Menneskelivet er hellig og ukrenkelig fra unnfangelse til død. Vi forstår mennesket som et relasjonelt vesen, skapt til å leve i forhold til Gud, seg selv, andre mennesker og naturen.

Menneskerettigheter

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal i alt sitt arbeid respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter (FN's og Europarådets menneskerettighetskonvensjoner) og arbeide for at disse rettighetene respekteres.

Kristen nestekjærlighet

Kristen humanitær virksomhet bygger på en felles forståelse av vi har et ansvar for våre medmennesker og den verden vi lever i. Dette bør gjenspeiles i misjonsorganisasjonenes arbeidsmåte og -oppgaver, og i vår holdning til mennesker, natur og miljø. Vi bør ha en særlig oppmerksomhet rettet mot de svakeste, og bestrebe oss på at vi og våre samarbeidspartnere framstår som troverdige talerør for de svake parter.

Etnosentrisme, rasistiske holdninger og kulturell sensitivitet

Misjonsorganisasjoner og deres medarbeidere tar avstand fra alle uttrykk for kulturell overlegenhetsfølelse. Slike uttrykk kan begrunne eller føre til etnosentrisme eller rasistiske holdninger. Vi ønsker isteden å legge vekt på å utvikle kulturell sensitivitet og respekt for lokale tradisjoner.

Forholdet til barn og unge

Barnekonvensjonen med sine 54 artikler gir gode retningslinjer for hvordan barn skal respekteres og behandles. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere bør være opptatt av at den blir respektert.

Seksuelle overgrep

Det er et mål for NORMEs medlemsorganisasjoner at seksuelle overgrep og grenseoverskridende seksuell adferd ikke skal forekomme. NORMEs medlemsorganisasjoner skal derfor ha skjerpet beredskap og klare retningslinjer som sikter på å forhindre overgrep, og som gir hjelp til å håndtere eventuelle tilfeller av overgrep på en faglig forsvarlig måte. Flere organisasjoner har gode retningslinjer som kan brukes som mal, eller en kan få hjelp fra f.eks. retningslinjer utarbeidet av Norges Kristne Råd. Kjøp av seksuelle tjenester må ikke forekomme.

Faglig og etisk kompetanse

Personlige og faglige kvalifikasjoner er vesentlig for alle misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere. Både formelle kvalifikasjoner og realkompetanse er viktig. Like viktig er en høy yrkesetisk bevissthet om de forpliktelser vi har overfor utsender og lokale partnere.

Landets lover

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal respektere lovene i de landene de arbeider i. Vi skal avstå fra korrupsjon, bestikkelse og andre ulovlige og uetiske økonomiske transaksjoner både i organisasjonens arbeid og i medarbeidernes private aktiviteter.

Lokal forankring og partnerskap

Den lokale kirke har alltid et primæransvar for misjonsarbeidet. Arbeidet bør skje sammen med, i forståelse og dialog med de lokale partnere. Misjonsorganisasjonenes bidrag bør ta sikte på å styrke partnernes selvstendighet og motvirke avhengighet. Lokal forankring er viktig for å sikre målgruppas deltakelse på alle stadier. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal både i arbeid og fritid vise respekt for partnerkirkene og deres regler, teologi og forkynnelse.

Relasjon til andre religioner

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere må vedkjenne seg sin forpliktelse til å presentere evangeliet for mennesker av annen tro. Dette bør skje i samarbeid eller forståelse med de lokale kirkene. I forbindelse med forkynnelsen av evangeliet er enhver bruk av makt, trusler, manipulasjon eller villedning – i ord eller handling – uakseptabelt. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal behandle mennesker fra andre religioner med respekt, og arbeide for både kristnes og ikke-kristnes rett til å praktisere sin religion i tråd med sin overbevisning.

Fred og forsoning

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere bør arbeide for å skape fred og forsoning mellom etniske grupper, mellom mennesker fra ulike religioner og mellom andre grupper som er i konflikt, slik at lokalsamfunnene kan styrkes.

Konflikter

Som lemmer på Kristi legeme, er vi medarbeidere i en tjeneste med ett felles, overordnet mål. Det forventes at medarbeidere viser hverandre respekt og lever i et oppgjort forhold seg i mellom. Vi er varsomme med hvordan vi omtaler nasjonale eller internasjonale kolleger, og unngår å spre rykter som kan nære konflikter eller skade andres omdømme.

Sosial rettferdighet

I sitt arbeid skal misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere prioritere lokalsamfunnenes behov og søke å fremme sosial rettferdighet, bl.a. gjennom talsmannsvirksomhet ('advocacy'). Utviklings- og nødhjelpsinnsetts bør gjennomføres uten hensyn til religiøs, rasemessig tilhørighet eller andre skillelinjer og bør først og fremst ta sikte på å hjelpe de svakeste i samfunnet.

Økologi

I respekt for skaperverket skal vårt arbeid gjennomføres av høy økologisk bevissthet. Det er en målsetting å ha en bærekraftig ressursforbruk med minimale miljømessige skadevirkninger og å unngå all unødvendig forurensning (biologisk, kjemisk, støymessig, visuelt eller annet). Vi bør oppmuntre til gjenbruk og resirkulering.

Kommunikasjon

Målsetting

Misjonsorganisasjonene bør gi innspill til mediernes dekning av misjon, utviklingsbistand og nødhjelp. All vår informasjon skal være sann og troverdig og gi et respektfullt bilde av våre samarbeidspartnere.

Budskap

Misjonsorganisasjonene skal gi en sann framstilling av sin basis, sitt formål, sine verdier og arbeidsmetoder. Misjonsorganisasjonene skal informere om arbeidet med respekt for den selvforståelsen lokalbefolkningen og de lokale partnere uttrykker. Misjonsorganisasjonene bør tilstrebe åpenhet overfor mediene i saker av allmenn interesse. Det gjelder også forvaltningen av organisasjonenes ressurser.

Målgruppe

Misjonsorganisasjonene respekterer gjeldende regler for personvern i alle relasjoner.

Medieetikk

I profileringsarbeid bør misjonsorganisasjonene definere tiltakets målsetting. Alle tiltak skal ha respekt for verdigheten til de som omtales eller som det samles inn penger til. Ved billedbruk bør kilde oppgis, objektet være relevant, og framstillingen skje på en måte som sikrer at det ikke virker krenkende.

Ledelse og Personale

Ledelse

Misjonsorganisasjonenes overordnede ledelse skal profilere organisasjonenes formål. Ledelsen bør være representativ for den enkelte organisasjons medlemsmasse. Ledelsesformen må avspeile et kristent livs- og menneskesyn, hvor det bl.a. legges stor vekt på omsorg for personalet. Relevant kompetanse bør være til stede i ledelsen, eller kunne konsulteres.

Ansatte

Misjonsorganisasjonene bør ha et helhetssyn når det gjelder personalforhold, uavhengig av hvor man tjenestegjør. Ansatte bør sikres tilfredsstillende arbeidsforhold og mulighet for faglig og personlig utvikling. Ansatte skal ha en skriftlig arbeidsavtale.

Et helhetssyn må videre forholde seg til hva det innebærer å leve og arbeide i en fremmed kultur. Ved flytting til andre land må det tas hensyn til familiesituasjonen. Det må legges til rette for at barns oppvekstvilkår i tverrkulturelle situasjoner blir best mulig. Forberedelsen må tilrettelegges og tilpasses samarbeidspartnerens prioriteringer. Misjonærene må følges opp og få mulighet til å bli en integrert del av samarbeidet. Det bør foreligge klare skriftlige avtaler om tjenesteforholdet, arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Frivillige

Frivillige er en stor ressurs i arbeidet og bør både betraktes og behandles som verdsatte medarbeidere. Det bør være ordnede forhold omkring utsendelsen av ettåringer/frivillige/volontører. En bør ta hensyn til forskjeller når det gjelder forutsetningene for tjenesten, samt lengden og karakteren av tjenesten.

Innsamling og Økonomi

Formueforvaltning og budsjettering

Budsjettering og forvaltning bør skje i samsvar med gjeldende lovverk og foregå på en ansvarlig måte i overensstemmelse med klare, etiske prinsipper.

Innsamlinger

Innsamlinger skal skje i tråd med aksepterte etiske prinsipper (jfr. innsamlingskontrollen). Størst mulig åpenhet bør tilstrebes.

Gaver og øremerkede midler

Gaver skal brukes i tråd med organisasjonenes uttalte målsetting. Organisasjonene må kunne gjøre rede for hvordan gavene er brukt og økonomirapporteringen må være gjennomskiktig.

Eksterne samarbeidsparter

Misjonsorganisasjonene bør ha klare retningslinjer for utbetaling av prosjektmidler til eksterne grupper og samarbeidspartnere, også når det gjelder oppfølging og evaluering av slike prosjekter. Organisasjonene bør anvende habilitetskrav ved ekstern assistanse, og det bør gis opplysning om omfanget av honorarer for tjenesteytelser og fastsettelsen av dem.

Regnskap og revisjon

Misjonsorganisasjonenes regnskap skal gi et sannferdig bilde av de økonomiske forhold. Presentasjonen bør være åpen og gjennomskiktig. Revisjon bør skje ved statsautorisert eller registrert revisor eller andre uavhengige revisorer, som er valgt på betryggende måte.

Norsk Råd for Misjon og Evangelisering
07.12.2005

Vedtatt 07.12.2005 i sak 14 2005/2006:

Drøfting av forslag til "Retningslinjer for norske misjonsorganisasjoner med internasjonalt engasjement / Codes of Conduct".

Vedtak: Normes styre vedtar retningslinjene/Codes of Conduct slik de foreligger og anbefaler sine medlemmer å bruke disse i sine respektive organisasjoner og kirkesamfunn. Daglig leder vil sende ut retningslinjene med det første.